

Artikelsamling

Frankrike efter första valomgången

Nedan återges fyra artiklar som diskuterar läget efter första omgången av parlamentsvalet, som innebar stora framgångar för extremhögern (som blev största parti), med vissa framgångar även för Nya folkfronten (den samlade franska vänstern) och ett nytt bakslag för Macron.

Innehåll

Julie Carriat: Vänstern stark i storstäderna, men går dåligt i mindre städer och på landsbygden	1
Mathieu Dejean: Valresultatet en kalldusch	3
Harrison Stetler: Franskt näringsliv och Le Pen på väg finna varandra	4
Eve Szeftel: Robotporträtt av Le Pens väljare	7

Julie Carriat: Vänstern stark i storstäderna, men går dåligt i mindre städer och på landsbygden

Le Monde, 2 juli 2024

Första omgången av det franska parlamentsvalet innebär att vänstern stärkt sin ställning i storstäderna, medan den försvagats i vad som brukar kallas periferin, småstäder och landsbygden. Det finns en oro för att vänstern inför den ångväld *Rassemblement National* [Nationell Samling], RN utgör ska förskansa sig i storstädernas trygghet.

På papperet har vänstern gått framåt. Den går till andra valomgången i 414 valkretsar mot 386 för två år sedan, den får 9 miljoner röster mot 5,8 miljoner 2022. Bakom denna framgång på ytan finns två sorters dynamik: i storstäderna, från innerstaden till förorterna, stärks vänstern. I småstäder och på landsbygden drunknar den i en våg av röster på RN, som är snubblande nära att sopa med sig allt.

Att ett femtontal ledamöter för *La France Insoumise* [Det okuvliga Frankrike], LFI, blev valda redan i första omgången går att tolka på två sätt. Några jublar över dessa framgångar, ibland nästan jordskredsartade i Île-de-France [Parisregionen]. För andra känns det surt: i årtal har vänstern sett det låga valdeltagandet som huvudfiende och trodde att en ökning mekaniskt skulle leda till seger.

Men i söndags visade det sig att när soffliggarna går och röstar var det framför allt för att rösta på extremhögern. Utom i storstäderna där den ökade mobiliseringen innebar att kandidater för *Nouveau Front Populaire* [Nya Folkfronten], NFP, blev valda i första omgången. Men, säger de beska sanningssägarna, de framgångarna skedde på ställen där vänstern redan dominerade och inte direkt hade behov av dem.

En företeelse som närmast hotar att utplåna kommunistpartiet, PCF. En gång symbolen för den kommunala kommunismen med rötter i industristäderna och på landsbygden. I PCF:s omtalade ”röda bälte” runt Paris gjorde partiet bra ifrån sig. Men i norr, en av partiets bastioner, blev partiets ordförande Fabien Roussel bortsopad, medan vissa förhoppningar ändå finns i gamla bastioner i Centralmassivet.

”PCF blir mycket försvagad av detta val, ofta har man förhastat förutspått vår död, men efter det här ...”, säger Pierre Ouzoulias, senator för PCF i Hauts-de-Seine. ”På landsbygden drunknar vänstern fullständigt i den bruna störtfloden, även om man gått framåt röstmässigt.”

Risken att förvandlas till öar

Historikern Roger Martelli säger att NFP - och LFI i synnerhet - riskerar att förvandlas ”till öar” om man sluter sig kring sina fästen i storstäderna: ”Det kan leda till en ökultur då man isolerar sig i sin trygghetszon och är nöjd med sig själv.”

LFI är väl förankrat i städerna, men har problem på andra håll. En del områden på landsbygden, som Jean-Luc Mélenchon 2022 framhöll som bevis för att man nått en balans mellan stad och land, håller på att försvagas. LFI:s parlamentsledamöter i la Creuse och Dordogne [i landets sydcentrala delar], två av vänsterns klassiska fästen, är nu i fara med klar ledning för RN i första omgången. I öster, i Moselle, har ledamoten Charlotte Leduc redan bestämt sig för att inte ställa upp i andra omgången för att hejda RN, medan Caroline Fiat i Meurthe-et-Moselle får det kämpigt mot en kandidat för RN som fick 44,5 procent i första omgången.

François Piquimal (LFI) segrade i första omgången i Toulouse med närmast häpnadsväckande resultat i vissa vallokaler i kvarteret Mirail. Han har observerat klyftan: ”Jag noterar att vänstern går bättre och bättre i städerna, vilket strider mot tendensen i resten av landet”, säger han.

En del oroar sig för att partiet ska sluta sig inne i städerna och överge landsbygden och periferin, i synnerhet som RN där uppvisar enorma framgångar. Strategiskt är det deputerade av samma inriktning som François Ruffin, som fronderat mot Mélenchon och nämnts som tänkbar premiärminister i en vänsterregering, som har det besvärligast i områden på landsbygden och i mindre städer. I storstäderna har Jean-Luc Mélenchons närmaste garde inga bekymmer.

Förskansa sig till bastionerna

Julien Poix, som lämnat LFI, uppmanar alla att ”lägga sordin på all självbelåtenhet över framgångarna inne i städerna. De som blivit valda där måste vara självkritiska nog att inse var de behövs! Sluta med all kaxighet över segrar i något som liknar ett fält av ruiner”. I norr ser han framför sig en helt brunfärgad karta, med Lille som enda räddningen för vänstern.

Thibault Honneur företräder LFI i Vierzon (Cher) och har i flera år studerat utvecklingen i 200 områden där. Nu säger han: ”Vänstern kollapsar inte, den står emot, går till och med framåt, men i de här områdena utplånar RN nästan allt, det är utan motstycke.” Trots att vänsterns kandidater är väl förankrade, trots att de till och med går framåt ”räcker det helt uppenbart inte, oavsett vilken politisk gruppering de tillhör, LFI, socialistpartiet, de Gröna, alla råkar ut för samma bestraffning”, säger han.

Inom socialistpartiet hade man, och har fortfarande, stora förhoppningar om det hundratal nya valkretsar man fått ställa upp i efter uppgörelsen om NFP jämfört med vad man hade i den tidigare vänsteralliansen Nupes från 2022. Och kanske till och med göra en jämn match med LFI vad gäller antalet deputerade. Men kandidater som är väl förankrade, och med större möjligheter att ta hem spelet än företrädare för LFI, har också drabbats av RN:s uppgången. Till och med väl etablerade och erfarna socialister som Valérie Rabault i Montauban är hotade av extremhögern.

Frågan blir då hur framtiden kommer att se ut för en vänster främst förankrad i storstäderna? Adrien Tiberti, sekreterare i kommunistpartiets federation i Paris, höjer ett varningens finger: ”Logiken med att förskansa sig till säkra områden känner vi till, den har vi tillämpat i årtal i

samband med kommunalval. Det är en defensiv hållning som inte gör det möjligt att vinna, bara att skademinimera ...”

Men Julien Poix vill inte ge allt förlorat: ”Allt är inte förbi, 30 procent koncentrerade till ett dussintal storstäder är ändå ett block som inger förhoppningar.” Men för att utvidga projektet ytterligare gäller det att man ”hittar den grundbult som kan leda till en samverkan mellan småstäder och förorter”.

Mathieu Dejean: Valresultatet en kalldusch ...

Ur Mediapart, 1 juli 2024

Ingen mening med att ljuga eller försöka intala sig något annat. Det höga valdeltagandet hade ingett vänstern vissa förhoppningar den 30 juni [första omgången av nyvalet i Frankrike]. Så kom valresultatet och blev en kalldusch. *Rassemblement National* (RN) tillsammans med Éric Ciotti [ledare för det traditionella högerpartiet *Les Républicains* (LR) där delar ingick en allians med RN] fick 33,1 procent. Vänstern i *Nouveau Front Populaire*, Nya Folkfronten, (NFP) kom tvåa med 28 procent. Men man hade hoppats på mer och känslan var att man var nere för räkning.

Framför allt: yttersta högerpartiet var störst i 297 valkretsar, mot 159 för NFP. Och klyftan mellan de båda är stor bortsett från i storstäderna.

Högerextrema RN fick 10,6 miljoner röster, dvs tre gånger så mycket som i parlamentsvalet 2022. På de orter där man tidigare varit starka ökade man och gjorde dessutom kraftfulla inbrytningar i traditionella vänsterfästerna. T ex förlorade kommunistpartiets ordförande Fabien Roussel sin parlamentsplats i norra Frankrike i ett klassiskt kommunistfäste. Och François Ruffin, nämnd som tänkbar premiärminister för vänstern, får det svettigt att bli omvald i sin valkrets runt Amiens norr om Paris.

Ett är att konstatera: utan en ”front för republiken”, dvs att alla inom vänstern, från Macrons parti eller den klassiska högerpartiet sluter sig samman, kommer *Rassemblement National* att stå med egen majoritet söndagskvällen den 7 juli. Och baksmällan är så mycket mer påtaglig som ett stort antal politiskt ansvariga i Macrons läger envisas med att jämställa RN och NFP (eller en del av medlemmarna av den alliansen) och vägrar att uppmana sina egna kandidater att avstå från att delta i avgörandet när de hamnat på tredje plats.

I detta läge går det inte längre att göra sig några illusioner om en vänsterseger. Men det går heller inte att ge upp. Scenariot med en oundviklig seger för RN har idisslats tillräckligt länge av dem som hellre ser det än en vänsterregering för att det nu inte ska väcka någon större uppmärksamhet. Men det politiska läget är ändå inte helt stängt: det finns en lucka för att hindra det värsta från att inträffa.

Nu vilar det på Macronlägrets väljare att ta sitt ansvar när inte de egna ledarna gör det. På söndagskvällen sade Olivier Besancenot på Place de la République i Paris: ”Från och med i morgon bitti kommer vi att förvandla oss till en kedja av alternativ till de borgerliga nyhetskanalerna och se till att den 7 juli leder till seger.”

I varje fall mot extremhöger ...

Harrison Stetler: Franskt näringsliv och Le Pen på väg finna varandra

Ur *Jacobin*, 27 juni 2024

Det valmanifest Marine Le Pens *Rassemblement National* [Nationell Samling] lagt fram visar att partiet är på väg att släppa sina löften om satsningar på välfärd. Yttersta högern stoltserar med sina näringslivsvänliga ställningstaganden – och delar av det franska näringslivet börjar hörsamma tongångarna.

Frankrikes finansminister Bruno Le Marie vädjade nyligen till landets näringsliv: ”Men gå inte och fall för yttersta högern.” Han gjorde det vid ett möte den 20 juni med *Medel* (Mouvement des entreprises Françaises – ung. motsvarande Svenskt Näringsliv) där man samlat landets viktigaste politiska krafter. Inför det snabbt utlysta nyvalet varnade Le Maire: ”Slösa inte bort det som åstadkommit under sju år”, dvs de år Emmanuel Macron varit landets president.

Men historien kan snart börja sätta sig i rörelse. Första omgången (den 30 juni) av nyvalet innebar en våg av framgångar för Marine Le Pens *Rassemblement National* (RN). Nu återstår den avgörande omgången på söndag den 7 juli. Jordan Bardella, RN:s kandidat till posten som premiärminister, har sagt att han inte tänker acceptera att ta över om inte hans parti och dess allierade säkrar absolut majoritet. Men det vore dumt av det franska näringslivet att inte vara förberett på möjligheten av en regering ledd av yttersta högern.

RN betraktas fortfarande med viss skepsis, för att inte säga fientlighet, av näringslivet. Partiet har stämpeln av att vara för franskt utträde ur EU, att riskera stora störningar av försörjningsapparaten och ohållbara vallöften. Men att döma av en rad sammanträffanden den sista tiden mellan ledare inom näringslivet och representanter för yttersta högern tycks de på väg att finna varandra. De senaste veckorna har företrädare för näringslivet inte haft något annat alternativ än att försöka sondera yttersta högerns ekonomiska planer. Det i sin tur har Le Pen och andra personer i hennes omgivning besvarat med att sträcka ut handen och dämpa oron.

Av franska mediers rapportering om de kontakterna framgår att det varit i görningen långt innan Macron överraskande upplöste parlamentet efter Europavalet den 9 juni. I höstas blev Le Pen bjuden på lunch av vd:n för *Veolia*, en jätte inom allmännyttan, på en fashionabel Parisrestaurang med storföretagen som stamkunder. I februari skrev Le Pen ett debattinlägg i ekonomitidningen *Les Echos* som betraktades som något av en olivkvist till topparna i näringslivet. Ross McInnes, styrelseordförande i *Safran*, verksamt inom försvarsindustrin, replikerade med ett inlägg där han avfärdade RN:s försök att polera sin image. Men på sistone har *Safrans* vd Olivier Andriès förnyat kontakterna med Le Pen.

Franska storföretag är ofta en familjehistoria. Familjen Dassault, ägare till den ledande höger-tidningen *Le Figaro* och en viktig del av det konservativa etablissemanget, uppges, enligt veckotidningen *Le Canard Enchaîné* [Den fjättrade ankan], vara kluven i frågan om ett närmande till Le Pen. Samtidigt rapporterar tidningen *Glitz* att lyxjätten *LVMH*, ägd av dynastin kring Bernard Arnault [emellanåt omtalad som världens rikaste man], har brått med att upprätta de kontakter man hittills saknat med Le Pen och Bardella.

En person med insyn i styrelserummen säger till nättidningen *Mediapart* att ingen hade kunnat föreställa sig att något sådant skulle vara nödvändigt så lång tid före presidentvalet 2027, ”man trodde sig ha tre år på sig att bearbeta RN i ekonomiska frågor och vad som gynnar näringslivet. Och så visade det sig att det bara handlade om tre veckor”.

Det franska näringslivet har tidigare varit knutet till Macron och den politiska mitten men nu blir man i stället tvungen att förhålla sig till företrädare för yttersta högern. Inför president-

valet 2022 uppvaktades den reaktionäre politiske kommentatorn Éric Zemmour av en del av eliten inom näringslivet som tilltalades av hans tal om en ”union” mellan det gamla konservativa etablissemang och yttersta högern. Den verkliga nyckelfiguren i den världen är magnaten Vincent Bolloré, som sedan 2015 övergått från intressen i logistik och sjöfart i Afrika till att etablera ett stort mediaimperium längst ut till höger. Det sägs att ledande namn inom Bollorés mediasystem den 9 juni fick vinkar om att Macron tänkte upplösa parlamentet långt innan nära allierade till presidenten blivit informerade, som exempelvis sittande premiärministern Gabriel Attal.

Ekonomisk inkompetens

Inget bidrar så till att mildra motsättningar som att ha en gemensam fiende. *Nya Folkfronten*, NFP, alliansen mellan olika vänsterpartier, har lagt fram en bred regeringsplan som bl a går ut på satsningar på offentlig service, omedelbart stopp för Macrons höjning av pensionsåldern från 62 år till 65 och en rad ändringar av skattepolitiken i progressiv riktning. Som väntar har NFP:s program fått näringslivet att slå bakut inför risken av hård beskattning av bolagens ”superprofiter”, återinförande av förmögenhetsskatten och alliansens tal om att strunta i EU:s underskottsregler. ”RN:s program farligt för fransk ekonomi”, sade Medefs ordförande Patrick Martin till *Le Figaro*. ”Samma gäller för *Nya Folkfronten*, och kanske än mer.”

Men det är inte en större oro för vänstern som lägger grunden till avspänning mellan storföretagen och yttersta högern. ”En röst på LFI [*France Insoumise*, det ledande partiet inom NFP] är en röst på IMF [Internationella valutafonden]”, varnade Bardella och hävdade att en regering under vänsteralliansen skulle leda till en kraftfull kampanj mot den franska utlandsskulden och en epidemi av företagskonkurser. Efter att dagarna efter upplösningen av nationalförsamlingen ha ingått en pakt med den del av det traditionella högerpartiet *Les Républicains* (LR) försökte Bardella på en presskonferens den 24 juni framställa partiet som en väloljad representant för den rådande ordningen.

”Om upplösningen [av parlamentet] gett upphov till oro om vilken riktning vårt land kommer att gå i denna sommar vägrar jag acceptera att det skulle leda till kaos eller konflikt”, sade Bardella. ”Den allians jag leder är det enda trovärdiga och ansvarsfulla alternativet för att åter göra landet kompatibelt med dess institutioner, skydda individuella rättigheter och, givetvis, stå för nationell endräkt.”

Det här handlar inte bara om retorik. RN:s ekonomiska program har justerats för att möta näringslivets Frankrike på dess egna villkor. Bardella har lovat att ”lösa upp de bromsar som hämmar den ekonomiska tillväxten” och att göra det i samarbete med näringslivet. Han utlovar ytterligare minskningar av beskattningen av företag, åtgärder för att få folk att söka sig ut på arbetsmarknaden och att upprätta en ny investeringsfond.

Vidare har RN rensat sitt program på vad näringslivskretsar länge betraktat som det minst tilltalande, framför allt tidigare krav på att Frankrike skulle lämna EU och återinföra francen som valuta. En annan viktig olivkvist är att RN åtminstone retoriskt går med på att minska offentliga utgifter och underskott. Det var kontentan av Le Pens debattinlägg i ekonomitidningen *Les Echos* i februari och sedan dess har det omfattats av Bardella under den pågående valkampanjen. Den 24 juni högg han skarpt mot ”det missbruk av budgeten utan motstycke som den sittande regeringen ägnat sig åt”. Partiet vill se en omfattande ”ekonomisk genomgång” för att granska statsfinanserna.

RN har gett vinkar om att man kan tänka sig återinförande av en försvagad version av den förmögenhetsskatt Macron avskaffade 2017 men annars handlar mycket om oklara planer på att komma åt skattefusk. Egentligen bara en omskrivning för att komma åt den påstådda epidemin med bidragsfusk, som framför allt icke franska medborgare skulle ägna sig åt.

Partiet lovar att skära ner kraftigt i de välfärdsprogram och det understöd utländska medborgare bosatta i Frankrike kan komma i åtnjutande av.

RN:s uppslutning bakom ekonomisk återhållsamhet går i par med att man håller på att vattna ur tidigare löften om social omfördelning. Partiet hävdar att man kommer att avskaffa Macrons senaste försämringar av arbetslöshetsförsäkringarna men samtidigt har Bardella släppt tidigare krav på att behålla pensionsåldern vid 62 år för att i stället tala om speciella insatser för dem som kommer ut på arbetsmarknaden vid 20 års ålder eller tidigare. RN:s främsta "akutåtgärd" den närmaste tiden är sänkt skatt på diesel och energi och att landet ska lämna EU:s prissättning på elmarknaden. Andra tidigare löften, som sänkt moms på dagligvaror, eller att personer under 30 ska slippa inkomstskatt, har tagits tillbaka. Partiet tänker också löpa linan ut med full privatisering av public service inom tv och radio.

Förvisso har RN:s anspråk på att stå för en verkligt demokratisk plattform på det ekonomiska området alltid varit minst sagt tveksamma. Men när yttersta högern nu står på tröskeln till regeringsmakten verkar man återgå till sitt ursprung som en fransk version av Reagans nyliberalism. De senaste veckorna har vartenda ett av dess uttalanden inneburit en reträtt från den vagt populistiska retorik Le Pen stått för sedan hon tog över ledarskapet för ett tiotal år sedan.

RN tänker låta "auktoritet stå i centrum för sitt agerande" sade Bardella den 24 juni och utlovade en "lag mot islamistisk ideologi", bestämmelser om minimistraff, hindra föräldrar till minderåriga som återfallit i brott från att ta del av välfärdssystemet, och omedelbar deportering av icke franska medborgare dömda för brott. Gentemot kritiken mot polisvåldet tänker partiet införa en lag som garanterar "rätten till självförsvar" i fall där polismän använt sig av sitt tjänstevapen. Och i vad Bardella talar om som "auktoritetens big bang" är han för skoluniformer och förbud mot mobiltelefoner.

Som Meloni i Italien?

Den stora förebilden för en eventuell regering under *Rassemblement National* är Italiens premiärminister Giorgia Meloni. Hon kommer från en tradition av efterkrigstidens neofascism men har sedan hon kom till makten 2022 snabbt lyckats bli en del av det europeiska etablissemanget.

Att döma av signalerna från RN de senaste veckorna verkar det även yttersta högern i Frankrike är inne på någon form av *modus vivendi*. Det skulle innebära slag mot EU:s miljökrav eller försök att begränsa rörelsefriheten inom Schengenområdet, utan att ändå gå så långt som till direkt konfrontation med Bryssel och andra huvudstäder inom EU. Tillsammans med bundsförvanter på frammarsch runt om i Europa är det bara naturligt att RN gått från att tidigare helt vara i opposition: yttersta högern siktar nu på att kontrollera saker och ting från insidan på europeisk nivå.

Om det skulle komma till en *cohabitation*, ett samboende, mellan en president och en premiärminister med olika partifärg är kontrollen över utrikespolitiken vagt fördelad mellan de båda. RN har sagt att man är för fortsatta vapenleveranser till Kyiv, men man motsätter sig Macrons plan på att skicka instruktörer för att utbilda stridspiloter till Ukraina. Man är också mot att låta Kyiv komma med i Nato eller att tillåta Ukrainas armé att använda vapen man fått av Väst till att slå mot mål inne i Ryssland. Även om man fortfarande talar om ett tänkbart närmande till Ryssland efter kriget har RN också tillkännagett att man inte längre kräver att Frankrike ska lämna Natos integrerade militära kommando [vilket skedde under president de Gaulle på 1960-talet, en politik som sedan ändrades under tidigare presidenten Nicolas Sarkozy (2007-2012)] – "i varje fall inte så länge som kriget pågår" som Bardella uttryckte sig i mars.

”Nomalisering” avgörs förstås av vem betraktaren är. Trots att RN avlägsnat sig från löften om att bryta med Macrons ekonomiska politik håller partiet fast vid sitt ursprung som den ledande politiska kraften för rasism. När man nu står på tröskeln till makten står partiet fortfarande för motstånd mot invandring, förföljelse av utlänningar eller synliga minoriteter och försvar av en påstått hotad nationell identitet.

Kärnan i RN:s inrikespolitiska plattform är kravet på s k nationellt företräde. Ett av partiets långsiktiga målar en förändring av konstitutionen i syfte att skapa en klar hierarki mellan medborgare och icke medborgare i allt från anställning till bostäder eller offentlig service. Partiet vill definitivt begrava rätten för barn födda på fransk mark, men med utländska föräldrar, att bli franska medborgare. Även om RN backat från kravet på stopp för dubbla medborgarskap har man ändå föreslagit att franska medborgare med ytterligare ett medborgarskap ska hindras från statliga jobb. Det och liknande förslag kan stå i strid med den rådande franska konstitutionen, för att inte tala om europeisk lagstiftning som Europakonventionen om mänskliga rättigheter. Det borgar för en konfrontation mellan nationell och EU-lagstiftning under ett parti som inte accepterar några begränsningar av regeringens befogenheter.

Även inom ramarna för Frankrikes nuvarande konstitution, och även utan någon absolut majoritet i parlamentet, kan en regering från yttersta högern förlita sig på en arsenal av befogenheter skapade för att begränsa civilsamhället och minska yttrandefrihet och rätt till demonstrationer. Det franska rättsväsendet är ytterst centraliserat under justitieministeriet, som regelbundet utfärdar cirkulär om hur åklagarväsendet ska hantera potentiella problem – i synnerhet i tider av politisk kris och oro. Under central kontroll från inrikesministeriet har aggressivt agerande från polisens sida varit ett annat sätt att köra över vad som i grunden handlat om politiska konflikter.

Det är en taktik som regelbundet kommit till användning mot protester under Macrons år vid makten. Frågan är bara om ytterligare flagranti kränkningar under en regering med extremhögern skulle väcka mer uppmärksamhet internationellt.

Eve Szeftel: Robotporträtt av Le Pens väljare

Libération, 2 juli 2024

Profilen på dem som röstar på *Rassemblement National* [Nationell Samling], RN, har förändrats med åren. I denna intervju säger Brice Teinturier från opinionsinstitutet *Ipsos* att partiets framgångar också kan förklaras med att vänstern övergett de folkliga klasserna.

En av tre väljare har åter röstat på en av RN:s kandidater, dvs nära dubbelt så många som rekordnoteringen från parlamentsvalet 2022. Vilka är de? Inte längre bara en man, arbetare eller lägre tjänsteman, lågutbildad och bosatt i någon gudsförgäten håla. Det kans också vara en kvinna, någon som klarar sig bra med en gymnasieutbildning, stadsbo och praktiserade katolik. Det säger Brice Teinturier, biträdande chef för *Ipsos*, på grundval av en studie gjord före första omgången av extravalet och med titeln ”Väljargruppernas sociologi”. För Teinturier beror RN:s framgångar också ”på att vänstern satsat på de stora städerna och förorterna och övergett provinsen: dess styrka hänger samman med vänsterns svaghet och bristen på ett politiskt program riktat till de folkliga klasarna”.

Kan du ge oss ett robotporträtt av den typiske RN-väljaren?

För några år sedan var det i första hand en arbetare eller lägre tjänsteman, snarare bosatt i ett område som drabbats av industrinedläggningar än på landsbygden, lågutbildad och allmänt inte tillfreds med sin tillvaro. Den basen kvarstår men den har utvecklats de två senaste åren. För det första är alla åldersklasser berörda, de under 35 år och pensionärerna. Det handlar

också om yrken i mellanställning, medelklassen. En del högre tjänstemän och arbetsledare, i mycket mindre grad men klart mer än tidigare. Stödet har ökat bland dem med gymnasieexamen. Följden är att inkomstnivån är mindre karikatymässig, vi ser mer förmögna personer rösta på partiet med flammen som symbol [32 procent tjänar mer än 3 000 euro i månaden, red.].

Hur ser det ut geografiskt? Ser man också där en förändring?

Nej. Jag har alltid hävdad att talet om Landsbygden Marine och Städernas Macron var något i huvudsak fel. På landsbygden har vi personer som är fattigare än i städerna. Det viktiga är mindre land mot stad än inkomstnivån, känslan av isolering, förmågan att ta till sig förändringar och ett annat politiskt utbud. Att vi fått denna företeelse beror också på att vänstern satsat på de stora städerna och förorterna till de stora städerna - det gäller särskilt *La France Insoumise* (LFI) - och övergett de andra områdena. Det är inte för att landsbygden i allmänhet skulle vara mer mottaglig för RN än stadsborna. Om rikedomar och offentlig service i morgon skulle vara bättre fördelad till denna landsbygd skulle situationen förändrats. Och om socialistpartiet vore mer närvarande i de områdena, som fallet var en gång, och i stånd att vara en motvikt till RN, skulle det också kunna se annorlunda ut. Men det är ett bra tag sedan socialistpartiet slutade bry sig om arbetarna, lägre tjänstemän, de där nere. För övrigt gör inte LFI det heller, där intresserar man sig för väljarna i städerna och gör det dessutom utifrån en identitär grund - religion, kön, etnicitet, kulturell, grupptillhörighet ... I den bemärkelsen närmar man sig RN:s strategi.

Men Nya Folkfronten talar ju i sitt program om sänkt moms, höjd minimilön, osv.

Det vore väl också det minsta! Men inom LF är det bara François Ruffin som förstått frågan om nysatsning på industri, i motsats till det LFI Mélenchon representerar. Sedan lång tid har inte vänstern något arbete på djupet för att återerövra folket, någon förståelse för hur man lever där. Och det ger näring åt ilskan och även förhoppningar på RN: man har känslan av att vara bättre förstådd och företräd av RN än av vänstern. Om man tittar på frågan om trovärdighet är att konstatera att Marine Le Pen är överlägsen när det gäller att "förstå folks problem".

Är det oftare kvinnor som väljer RN idag?

Ja, och även där ser vi en utveckling. Kvinnorna var mycket mer svårflörtade för först *Front National* och sedan RN, de betraktade deras lösningar som extrema eller våldsinriktade. I det avseendet fungerar RN:s strategi med "avdiabolisering", att framstå som mjukare. En annan sak som spelar in är att RN framställer sig som skydd mot en radikal islamism som kan tänkas vilja förbjuda kvinnor att klä sig på visst sätt eller stänga inne dem. Givetvis appellerar det till en del kvinnor. Framför allt ute i provinsen på platser där en radikal islamism gett sig till känna och utövar påtryckningar på klädkoder, i skolor eller på andra håll.

Även om man inte själv är direkt berörd av problemet?

Ja. De kan identifiera sig med olika situationer och intala sig att de själva kan stå i tur att bli offer. Sen är folk inte hänvisade till sin egen zon, man rör på sig! RN har mycket skickligt tonat ner sitt budskap men också utnyttjat en verklighet och det har gjort det möjligt för partiet att attrahera kvinnor.

Och religionen? Är den också avgörande för RN:s väljare?

Det är en av de äldsta variablerna inom statsvetenskapen! Det vi vet är att om man är praktiserande katolik röstar man höger, men det nya är att det till helt nyligen fanns ett motstånd mot RN bland praktiserande katoliker på grund av att det också bland dem gick att hitta en social tradition som förordade broderskap och medmänsklighet. Visst fanns det

fundamentalistiska katoliker som extremhögern uppvaktade men det var en minoritet. Det var lättare att få dem utan uttalad tro att svänga politiskt. Men nu ser vi att det har jämnat ut sig. RN lyckas också nå praktiserande katoliker. Också det en effekt av att man slätat ut sitt budskap.

Översättning: Björn Erik Rosin

Lästips

[Europavalet 2024 – Yttersta vänstern splittrad och marginaliserad](#) (2024)

[David Broder: Europavalet – Mitten-högern på väg att samsas med yttersta högern](#) (juni 2024)

[Harrison Stetler: Frankrikes nya folkfront har ett regeringsprogram](#) (juni 2024)

[Marine Turchi, Lou Osborn: Femton av Le Pens kandidater har haft direkta kontakter med Putins Ryssland](#) (juni 2024)

Svenska massmedia om parlamentvalet i Frankrike:

[Ytterhögern rusade – men vänstern strax bakom i franska valet](#) (SVT)

[Ytterhögern rusade – radikalvänstern strax bakom](#) (Aftonbladet)

[Nationell samling störst i första valomgången](#) och [Över 200 kandidater uppges hoppa av valet för att stoppa Nationell samling](#) (DN)